

ATTN : Dr. อนันต์

5

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยงานสร้างสรรค์

ข้าพเจ้า นายจิตรคุปต์ ทองขาม

ตำแหน่ง รองกรรมการผู้จัดการ

ชื่อหน่วยงาน บริษัทดับเบิ้ลยูจี จำกัด

สถานที่ตั้ง 72 หมู่ที่ 6 ต. พระประโทน-บ้านแพ้ว อ. คลาดจินดา จ. นครปฐม 73110

เบอร์ติดต่อ 034-981410

ขอรับรองว่าได้นำผลงานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาวะที่เหมาะสมต่อการผลิตน้ำเชื่อมมอลโตส ความเข้มข้นสูง ซึ่งเป็นผลงานของ ดร. อนันต์ บุญปาน สังกัดสาขาวิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มาใช้ประโยชน์ในบริษัทของข้าพเจ้า โดยการนำสภาวะที่เหมาะสมจากงานวิจัยมาใช้ในการผลิตน้ำเชื่อมมอลโตสความเข้มข้นสูงเพื่อใช้เป็นสารตั้งต้นสำหรับผลิตไอโซมอลโตโอลิโกแซคคาไรด์ ทั้งนี้ผลจากการที่บริษัทได้นำผลงานวิจัย ดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ ทำให้บริษัทสามารถผลิตน้ำเชื่อมมอลโตสความเข้มข้นสูงที่มีความเข้มข้นของน้ำตาลมอลโตสเหมาะสมสำหรับใช้เป็นสารตั้งต้นในการผลิต ไอโซมอลโตโอลิโกแซคคาไรด์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ต่อบริษัทในอนาคตต่อไป

ข้าพเจ้าขอแนบในหนังสือรับรองการนำไปใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยของสาขาวิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อเป็นหลักฐานการนำผลงานวิจัย มาใช้ประโยชน์ดังกล่าว

ลงลายมือชื่อ

(นายจิตรคุปต์ ทองขาม)

ตำแหน่ง รองกรรมการผู้จัดการ

วันที่ 20 /เม.ย./2554

10/5/60 8
4/6/60 8

สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ

รายงานการวิจัย

การแยก D,L-lactic acid ด้วยวิธีการทางเมมเบรน
Separation of D,L-Lactic Acid by Membrane Process

ผศ.ดร. สมหมาย	ผิวสอาด
ดร. อนันต์	บุญปาน
นางสาวปิยะมาส	สิริแสงสว่าง
นายยรรยง	สุขคล้าย
นายอัษฎาวุธ	อารีสิริสุข

คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ

ประจำปีงบประมาณ 2552

พ.ศ. 2554

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยเรื่อง การแยก D,L-lactic acid ด้วยวิธีการทางเมมเบรนเป็นโครงการที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติประจำปีงบประมาณ 2552 ภายใต้โครงการการบริหารจัดการด้านการวิจัยและพัฒนาพลาสติกชีวภาพ ตามแผนที่นำทางแห่งชาติการพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพ ทางคณะผู้วิจัยขอขอบคุณหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานวิจัยดังนี้

1. สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ ผู้สนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัย
2. อาจารย์และเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการสาขาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ช่วยอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ในระหว่างดำเนินโครงการวิจัย
3. นักศึกษาภาควิชาวิศวกรรมเคมี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ช่วยดำเนินการเก็บข้อมูลต่าง ๆ ในระหว่างดำเนินโครงการวิจัย

สุดท้ายนี้คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า โครงการวิจัยเรื่อง การแยก D,L-lactic acid ด้วยวิธีการทางเมมเบรน จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจได้นำผลการวิจัยไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อไป

คณะผู้วิจัย

ชื่อโครงการ	การแยก D,L-lactic acid ด้วยวิธีการทางเมมเบรน Separation of D,L-lactic acid by membrane process
ชื่อผู้วิจัย	ผศ.ดร. สมหมาย ผิวสะอาด ¹ ดร.อนันต์ บุญปาน ² นางสาวปิยะมาส สิริแสงสว่าง ¹ นายขรรจบง สุขคล้าย ¹ นายอภัยภูธร อารีศิริสุข ²
หน่วยงาน	¹ ภาควิชาวิศวกรรมเคมีและวัสดุ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ² สาขาวิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2552 จำนวนเงิน 1,149,586 บาท วันที่ส่งข้อเสนอโครงการ 21 กันยายน 2552

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาวะที่เหมาะสมในการแยกไอโซเมอร์ของสารละลายกรดแลกติกผสมด้วยกระบวนการกรองผ่านเมมเบรนชนิด polytetrafluoroethylene (PTFE) โดยใช้ชุดกรองความดันสูง การศึกษาชนิดของสารเลือกจับที่เหมาะสมด้วยการผสมสารเลือกจับกับสารละลายกรดแลกติกผสม จากนั้นนำไปกรองผ่านเมมเบรน พบว่า การกรองเป็นเวลา 30 นาที โดยใช้ β -cyclodextrin ความเข้มข้น 2.67 กรัมต่อลิตร (ปริมาตร/ปริมาตร) เป็นสารเลือกจับจะมีความเหมาะสมสำหรับใช้ในการแยกไอโซเมอร์ของสารละลายกรดแลกติกผสม การศึกษาประสิทธิภาพของสารตัวพาต่อการแยกไอโซเมอร์ของสารละลายกรดแลกติกผสม โดยการกรองสารละลายกรดแลกติกผสมผ่านเมมเบรนที่อิมมัลด้วยสารตัวพา พบว่า การใช้สารตัวพาชนิด modified Aliquat^{TM} 336 ซึ่งอยู่ในรูปของคาร์บอเนตจะมีประสิทธิภาพดีที่สุดสำหรับการแยกไอโซเมอร์ของสารละลายกรดแลกติกผสม นอกจากนั้นในการศึกษาครั้งนี้ได้มีการปรับปรุงประสิทธิภาพการแยกไอโซเมอร์ของของสารละลายกรดแลกติกผสม จะทำการแยกสารละลายกรดแลกติกผสมที่มีการใช้ β -cyclodextrin เป็นสารเลือกจับ นำเมมเบรนมาแช่ในสารตัวพาชนิด modified Aliquat^{TM} 336 ให้

เมมเบรนอิมมัตวด้วยสารตัวพา จากนั้นนำเมมเบรนไปใช้สำหรับกรองสารละลายกรดแลคติกผสม โดยใช้ชุดกรองความดันสูง 2 ครั้งใช้เวลาในการกรองครั้งละ 30 นาที พบว่า การกรองครั้งที่ 1 จะสามารถแยก D-lactic acid ออกจาก L-lactic acid ในสารที่ผ่านเมมเบรนออกมาได้ โดยมีค่าการแยกเท่ากับ 3.04 การกรองครั้งที่ 2 จะช่วยให้ประสิทธิภาพการแยกไอโซเมอร์ของสารละลายกรดแลคติกผสมสูงขึ้น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การแยกเท่ากับ 4.40

คำสำคัญ : การแยก, กรดดีแอล-แลคติก, เมมเบรนชนิดโพลีเตตระฟลูออโรเอทิลีน, สารเลือกจับ, ชุดกรองความดันสูง

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the optimum conditions for separation of D,L-lactic acid isomer by polytetrafluoroethylene (PTFE) membrane filter using high pressure filter. The study on suitable chiral selector by adding chiral selector into D,L-lactic acid and separate through membrane filter showed that the separation time of 30 min by using 2.67 g/l (v/v) β -cyclodextrin as chiral selector was the most suitable for separation of D,L-lactic acid isomer. Efficiency of carrier on separation of D,L-lactic acid isomer was studied. D,L-lactic acid was separated through the carrier impregnated membrane filter, the results showed that modified Aliquat^{TM} 336 in carbonate form was the most efficient for separation of D,L-lactic acid isomer. In addition, efficiency improvement of D,L-lactic acid isomer separation was carried out by using β -cyclodextrin as chiral selector, the impregnated membrane filter with modified Aliquat^{TM} 336 and 2 steps of separation by using high pressure filter that separation time of 30 min each step. It was found that the first separation step could be separate D-lactic acid from L-lactic acid in transmembrane solution, the D,L-lactic acid separation factor achieved was 3.04. High efficiency of D,L-lactic acid isomer separation was obtained from the second step and separation factor was as high as 4.04 in this step.

Keywords : separation, D,L-lactic acid, polytetrafluoroethylene membrane, chiral selector, high pressure filter

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	3
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	16
บทที่ 4 ผลและวิจารณ์ผลการวิจัย	34
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	44
บรรณานุกรม	46
ภาคผนวก	48
ก	
ประวัติผู้ดำเนินการวิจัย	51

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	คุณสมบัติของกรดแลกติก	4
2	ตัวอย่างพอลิเมอร์สำหรับผลิตเมมเบรนอัลตราฟิลเตรชัน และไมโครฟิลเตรชัน	9
3	ข้อมูลทั่วไปของกระบวนการเมมเบรนแบบต่าง ๆ	12
4	ประสิทธิภาพการแยกไอโซเมอร์ของ D,L-lactic acid โดยใช้ β -cyclodextrin และ bovine serum albumin (BSA) เป็นสารเลือกจับ (chiral selector)	35
5	ผลของความเข้มข้นของสารเลือกจับ (β -cyclodextrin) ต่อการแยก ไอโซเมอร์ของ D,L-lactic acid	37
6	ประสิทธิภาพของสารตัวพา (carrier) ต่อการแยก D,L-lactic acid	40
7	ผลของความเข้มข้นสารตัวพา (modified Aliquat ^{TM} 336) ต่อการแยก ไอโซเมอร์ของ D,L-lactic acid	41
8	ประสิทธิภาพการแยกไอโซเมอร์ของ D,L-lactic acid โดยการแยกซ้ำ	43

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	สูตรโครงสร้างของกรดแลกติก	3
2	หลักการของเมมเบรน	8
3	ชุดกรองความดันสูง	18
4	พล็อตของ D-lactic acid และ L-lactic acid เมื่อใช้ β -cyclodextrin และ Bovine serum albumin เป็นสารเลือกจับ	36
5	ค่าสัมประสิทธิ์การแยก (α) ของ β -cyclodextrin ที่ความเข้มข้นต่างๆ	38
6	ค่าสัมประสิทธิ์การแยก (α) ของ modified Aliquat ^{TM} 336 ที่ความเข้มข้นต่างๆ	41
7	ชุดกรองแรงดันสูง	50